

Metodologie: Investice do ICT vybavení a softwaru

Použité datové zdroje

Údaje o investicích do ICT vybavení a softwaru za Českou republiku byly získány z **Ročních národních účtů**.¹ Podrobnější informace a data lze najít v **Databázi národních účtů**, která je k dispozici na následující stránce: <http://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenka.indexnu>

Data k mezinárodnímu srovnání - **údaje za státy EU** - byly zpracovány ČSÚ v říjnu 2018 z **databáze Eurostatu**: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/national-accounts/overview>

Pozn. 1: Pro mezinárodní srovnání se kromě údajů o investicích do ICT v absolutních hodnotách používá i jejich podíl na celkových investicích (tvorbě hrubého fixního kapitálu – THFK) nebo na HDP.

Vymezení ICT vybavení a softwaru z hlediska investic

Podle mezinárodního Standardu národního účetnictví **ESA 2010**, investice (THFK) do ICT zahrnují následující položky **nefinančních aktiv**:

- **ICT vybavení** - nově vzniklá položka nefinančních aktiv nazvaná: „**Prostředky informační a komunikační technologie (AN.1132 - ICT equipment)**“, která zahrnuje:
  - **Počítačové (IT) vybavení (AN.11321 - Computer hardware)**
  - **Telekomunikační vybavení (AN.11322 - Telecommunications equipment)**

Upozornění: Z hlediska **klasifikace produkce CZ-CPA²** patří do investic v oblasti **ICT vybavení** následující položky: 26.2 Počítače a periferní zařízení; 26.4 Spotřební elektronika a 26.3 Komunikační zařízení, s tím, že CZ-CPA 26.2 a 26.4 tvoří dohromady subkategorii **Počítačové (IT) vybavení** a CZ-CPA 26.6 subkategorii **Telekomunikační vybavení**.

- **Software (AN.1173)**, který se podle ESA 2010 člení na dvě kategorie:
  - **Počítačové programové vybavení (AN.11731 - Computer software)** zahrnující počítačové programy, programové popisy a podpurný materiál jak pro systémový, tak pro uživatelský software včetně původního vývoje softwaru a jeho následné další verze i pořízování kopií.
  - **Databáze (AN.11732 - Databases)** zahrnující soubory dat organizované tak, aby umožňovaly nákladově efektivní přístup k datům a jejich používání.

Upozornění: Investice v oblasti softwaru **zahrnují** software pro použití ve výrobě po dobu delší než jeden rok - a to jak software přímo zakoupený, tak software vyrobený ve vlastní režii.

Pozn. 1: Z hlediska mezinárodní definice ICT zboží a služeb³ patří mezi oblast ICT i další položky – jde například o Elektronické součástky (CZ-CPA 26.1) nebo Telekomunikační činnosti. Tyto produkty však ve většině případů nemají charakter nefinančních aktiv a tím výdaje za tyto produkty nemohou být klasifikovány jako investice.

---

¹ Národní účty sestavované v České republice ČSÚ jsou založeny na Standardu národního účetnictví ESA 2010 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 549/2013, o evropském systému národních a regionálních účtů v Evropské unii. Více na: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/esa-2010>

² Více na: <https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace-produkce-cz-cpa->

³ Zboží a služby v oblasti informačních a komunikačních technologií (dále jen ICT zboží a služby) jsou definovány jako zboží nebo služby, jejichž hlavní funkcí je uskutečnění nebo umožnění komunikace nebo zpracování informací, včetně jejich přenosu a zobrazení elektronickou cestou (OECD 2009).

Definice tvorby hrubého fixního kapitálu - investic

Pod pojmem **investice** se v jednotlivých tabulkách rozumí **Tvorba hrubého fixního kapitálu - THFK (P.51)**, jež zahrnuje především čisté pořízení fixních aktiv (P.511) a náklady na převod vlastnictví nevyroběných aktiv (P.512) a pořízení nevyroběných aktiv (NP).

Pořízení fixních aktiv tvoří nákup nových nebo použitých fixních aktiv (včetně aktiv vytvořených ve vlastní režii), technické zhodnocení (rekonstrukce, modernizace, rekultivace půdy apod.), a bezúplatná nabytí stávajícího dlouhodobého majetku. Úbytky fixních aktiv představují prodeje a bezúplatná předání stávajícího dlouhodobého majetku. Fixní aktiva jsou hmotná nebo nehmotná, vyrobená jako výstup z výrobního procesu a používají se ve výrobním procesu opakovaně nebo průběžně po dobu více než jednoho roku.

Pozn. 1: V roce 2014 došlo v rámci mimořádné revize národních účtů⁴ podle výše uvedeného Standardu národního účetnictví ESA 2010 ke změně pojetí investic v oblasti **ICT vybavení**. Změna pojetí, která zaznamenala významný nárůst investic v této oblasti, byla **zpětně promítnuta** do celé sledované časové řady. Jedná se především o zahrnutí výdajů na drobný majetek, jako jsou chytré telefony, notebooky nebo tablety, které se používají ve výrobním procesu po dobu delší než jeden rok, do investic (kapitalizace drobného majetku). Podle předchozího standardu národního účetnictví ESA 1995 byly tyto výdaje považovány za mezispotřebu. V rámci stejné revize došlo v roce 2014 i k zpřesnění výpočtu **kapitalizace softwaru vyvíjeného ve vlastní režii**.

Investice **nezahrnují** následující výdajové položky:

- **Podnikovou mezispotřebu (P.2)**, která představuje hodnotu výrobků a služeb spotřebovaných v průběhu příslušného období rezidentskými výrobci v procesu výroby jiných výrobků a služeb.
- **Výdaje na konečnou spotřebu** domácností, vládních institucí a neziskových institucí sloužících domácnostem (**P.3**), které zahrnují především výdaje (nákupy výrobků a tržních služeb) domácností na jejich individuální spotřebu.

Definice jednotlivých ukazatelů vycházejí z Evropského systému národních a regionálních účtů ESA 2010. Každý ukazatel (transakce, ostatní toky a stavy) je v národních účtech označen kódem, který je v souladu s mezinárodním standardem ESA 2010, nebo z něj vychází. Transakce s výrobky a službami se označují kódem **P**. Více na: https://apl.czso.cz/nufiler/ESA_2010_CSU.pdf

Pozn. 2: Roční měření investic do ICT vybavení a softwaru je díky inflaci zaznamenáváno každý rok ve zvyšujících se cenách - v případě deflace ve snižujících. Tyto ceny jsou cenami běžného období neboli běžnými cenami. To s sebou přináší obtíže ve srovnatelnosti v čase, neboť ceny ICT produkce se mohou každý rok měnit. **V rámci výše uvedeného datového zdroje jsou investice k dispozici jak v běžných cenách, tak i v cenách roku 2010.** Údaje za ICT investice v cenách roku 2010 umožňují odfiltrovat ze změny nominální hodnoty ukazatele (běžné ceny) vliv cenového vývoje a odhadnout skutečný (reálný) vývoj těchto investic v čase

---

⁴ Více na: http://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenka.avizo_revize

Použité třídění

Údaje za investice do ICT vybavení a softwaru jsou k dispozici v třídění podle:

- i) **institucionálních sektorů a subsektorů**
- ii) **převažující ekonomické činnosti sledovaných subjektů** dle klasifikace CZ NACE.

Národní účty popisují ekonomické procesy, tj. včetně tvorby hrubého fixního kapitálu (investic) v rozdělení podle **institucionálních sektorů a subsektorů**. Každý sektor (subsektor) se skládá z jednotek, které mají podobné základní činnosti, funkce a ekonomické chování a patří ke stejnému typu výrobce. Každá jednotka je zaříděna pouze do jednoho sektoru (subsektoru). Mezi rezidentské institucionální sektory, které tvoří národní hospodářství (S.1) patří:

- **nefinanční podniky (S.11)**, jejichž základní činností je výroba výrobků a nefinančních služeb;
- **finanční instituce (S.12)**, jejichž základní činností je finanční zprostředkování nebo finanční pomocná činnost; jsou to např. banky, úvěrová družstva, fondy peněžního trhu, investiční fondy, finančně leasingové společnosti, pomocné finanční instituce (burzy nebo investiční společnosti), pojišťovny a penzijní fondy;
- **vládní instituce (S.13)**, jejichž produkce je určena pro individuální a kolektivní spotřebu, a které jsou financovány zejména povinnými platbami od jednotek z jiných sektorů; jsou to organizační složky státu (např. ministerstva, ústřední úřady a jimi řízené organizace), mimorozpočtové fondy, a jiné ústřední instituce, územní samosprávné celky (kraje, obce, města, dobrovolné svazky obcí a regionální rady regionů soudržnosti), příspěvkové organizace a fondy sociálního zabezpečení (zdravotní pojišťovny);
- **domácnosti (S.14)** zahrnující jednotlivce nebo skupiny jednotlivců jako konečné spotřebitele a drobné podnikatele produkující tržní výrobky a služby (řemeslníky, samostatně hospodařící zemědělce, soukromé lékaře, advokáty, daňové poradce apod.) a společenství vlastníků jednotek; *Upozornění: V oblasti investic jsou zahrnuty pouze údaje za drobné podnikatele produkující tržní výrobky a služby a společenství vlastníků jednotek. Výdaje jednotlivců a domácností jako konečných spotřebitelů nemají z hlediska metodiky národních účtů charakter investic. Jejich výdaje za ICT jsou uvedeny samostatně v tabulkách jako spotřební výdaje domácností.*
- **neziskové instituce sloužící domácnostem (S.15)**, které jsou netržními výrobci, např. politické strany, církevní a náboženské společnosti, nadace, odborové svazy, profesní a vzdělávací společnosti, zájmové nebo dobročinné organizace aj.

Pozn. 1: K 30. 6. 2016 byly revidovány národní účty za roky 2011-2015. Důvodem revize za roky 2011 a 2012 je reklasifikace vybraných jednotek do sektoru vládních institucí na základě požadavku Eurostatu. Podrobněji viz

https://www.czso.cz/documents/11316/17872126/zmeny_zarazeni_es.pdf/51422faf-6cfe-49cb88df-c55bbb2b589c?version=1.2

V českých národních účtech jsou všechny produkční jednotky seskupeny i podle charakteru jejich převažující činnosti do **odvětví**. Pro odvětvové zařazení se používá Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE). Více viz: https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_cz_nace

Upozornění: Při interpretaci údajů podle odvětví je nutno brát v potaz především to, že se jedná o převažující činnost sledovaných subjektů, která se stanovuje na základě ekonomické činnosti, která největší měrou přispívá k přidané hodnotě jednotky.

Kontakty

Zpracoval: Odbor statistik rozvoje společnosti

Ředitel odboru: Martin Mana

Kontaktní osoba: Karel Novotný, e-mail: karel.novotny@czso.cz

